

माझगाव डॉक शिपबिल्डर्स

ABOUT -

- Mazagaon Dock Shipbuilders Limited, हे माझगाव, मुंबई येथे स्थित एक शिपयार्ड आहे.
- हे भारतीय नौदलासाठी आणि ऑफशोर प्लॅटफॉर्मसाठी युद्धनौका आणि पाणबुड्या तयार करते आणि ऑफशोर ऑइल ड्रिलिंगसाठी संबंधित समर्थन जहाजे तयार करते.
- हे टँकर, मालवाहू मोठ्या प्रमाणात वाहक, प्रवासी जहाजे आणि फेरी देखील तयार करते.
- MDL च्या शिपयार्डसची स्थापना 18 व्या शतकात झाली. यार्डसची मालकी पेनिनसुलर आणि ओरिएंटल स्टीम नेव्हिगेशन कंपनी आणि ब्रिटीश-इंडिया स्टीम नेव्हिगेशन कंपनी यांसारख्या संस्थांमार्फत गेली. अखेरीस, 'माझगाँव डॉक लिमिटेड' ही सार्वजनिक कंपनी म्हणून 1934 मध्ये नोंदणीकृत झाली.
- 1960 मध्ये शिपयार्डचे राष्ट्रीयकरण करण्यात आले आणि आता ती भारत सरकारची सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रम आहे.

Activities -

- व्हाइस अॅडमिरल नारायण प्रसाद, हे Mazagaon Dock Shipbuilders Limited अध्यक्ष आहेत .
- त्यांनी 30 डिसेंबर 2019 रोजी त्यांचे वर्तमान अध्यक्ष पद स्वीकारले.
- यार्डमधील क्रियाकलाप म्हणजे जहाज बांधणी, पाणबुडी बांधणे आणि ऑफशोर स्ट्रक्चर्सचे फॅब्रिकेशन. त्याची मुंबई आणि न्हावा येथे उत्पादन सुविधा आहे.
- यार्डमध्ये 30,000 डेड वेट टन (DWT) पर्यंत युद्धनौका, पाणबुड्या आणि व्यापारी जहाजे तयार करण्याची क्षमता आहे.
- हे वेलहेड प्लॅटफॉर्म, प्रक्रिया आणि उत्पादन प्लॅटफॉर्म आणि तेल शोधासाठी जॅक-अप रिग बनवू शकते.

Projects & work-

- **ऑफशोर प्लॅटफॉर्म-**
- MDL ऑफशोर ऑइल ड्रिलिंग प्लॅटफॉर्म तयार करते .
- हे अल्कॉक, मुंबई आणि न्हावा यार्ड येथे वेलहेड, वॉटर इंजेक्शन आणि प्रोडक्शन सेपरेटर आणि ग्लायकॉल प्रक्रिया क्षमता, तसेच जॅकअप रिग, एसबीएम आणि इतर ऑफशोर स्ट्रक्चर्ससह प्लॅटफॉर्मच्या बांधकामासाठी सुविधा चालवते.
- ऑल्कॉक येथे ऑफशोर रिग्सवर दुरुस्ती आणि देखभालीची कामे केली जातात; 80 मीटर लांबीचे आणि 2,200 टन वजनापर्यंतचे जॅकेट तयार केले जाऊ शकतात.
- न्हावा येथे, 80 मीटर लांबीचे आणि 2,300 टन वजनापर्यंतचे जॅकेट, 550 टन वजनापर्यंतचे मुख्य डेक आणि 160-टन वजनाचे हेलिपॅड बांधले जाऊ शकतात.
- यार्डमध्ये तेल गळती साफ करण्यासाठी आणि ऑफशोर ड्रिलिंग प्लॅटफॉर्मवर आगीशी लढण्यासाठी सक्षम तज्ज्ञ जहाजे तयार केली जातात.
- वेल्डिंग प्रशिक्षण शाळा स्वीकार्य मानकांनुसार वेल्डिंग तंत्र आणि कार्यपद्धती विकसित आणि देखरेख करते आणि वेल्डिंग तंत्र सतत अद्यतनित करते.

NAVAL PROJECT –

- **Nilgiri-class frigate-**
- MDL ने बांधलेली पहिली युद्धनौका 2,900 टन विस्थापन, INS निलगिरी, तिच्या वर्गातील आघाडीचे जहाज होते.
- ती 15 ऑक्टोबर 1966 रोजी प्रक्षेपित करण्यात आली आणि 23 जून 1972 रोजी कार्यान्वित झाली
- पुढील नऊ वर्षांमध्ये भारतीय नौदलासाठी या वर्गाची आणखी पाच फ्रिगेट्स बांधण्यात आली.

Godavari-class frigate

- निलगिरी वर्गाचे बांधकाम पूर्ण होत असताना, भारतीय नौदलाने स्वदेशी बनावटीच्या आणि तयार केलेल्या फ्रिगेटसाठी आवश्यकता प्रस्तावित केल्या. हे नवीन फ्रिगेट संपूर्णपणे भारतीय डिझाइन आणि निर्मितीचे होते.
- या गरजा पूर्ण करण्यासाठी, MDL ने 3,800-टन विस्थापन आणि दोन हेलिकॉप्टर चढवण्याची क्षमता असलेल्या गोदावरी-श्रेणीच्या मार्गदर्शित-क्षेपणास्त्र फ्रिगेट्सची रचना आणि निर्मिती केली.
- या वर्गाची तीन जहाजे एमडीएलने बांधली होती - प्रमुख जहाज, INS गोदावरी, INS गंगा आणि INS गोमती.

Khukri-class corvettes-

- MDL ने भारतीय नौदलासाठी खुकरी-क्लास कॉर्वेट्सच्या पहिल्या दोन जहाजांची रचना आणि निर्मिती केली.
- क्लासचे लीड वेसल्स 23 ऑगस्ट 1989 रोजी आणि दुसरे, INS कुठार, 7 जून 1990 रोजी कार्यान्वित करण्यात आले.
- उर्वरित क्लास गार्डन रीच शिपबिल्डर्स अँड इंजिनीअर्स (GRSE) येथे MDL कडून वैविध्यपूर्ण तंत्रज्ञानाच्या हस्तांतरणानंतर बांधण्यात आले.
- युद्धनौका बांधण्याची क्षमता इतर यार्डापर्यंत, तसेच मोठ्या प्रकल्पांसाठी एमडीएलमध्ये जागा तयार करणे.

Delhi-class destroyers-

- एमडीएलने डिझाईन केलेल्या आणि बांधलेल्या जहाजांचा पुढील वर्ग प्रोजेक्ट 15 दिल्ली-श्रेणीचे मार्गदर्शित-क्षेपणास्त्र विनाशक होते.
- हे गॅस टर्बाइनद्वारे समर्थित होते आणि 6,200 टन विस्थापित होते. प्रथम श्रेणी, INS दिल्ली, फेब्रुवारी 1991 मध्ये प्रक्षेपित करण्यात आली आणि 15 नोव्हेंबर 1997 रोजी सुरू करण्यात आली.
- दुसरे, INS म्हैसूर, 2 जून 1999 रोजी कार्यान्वित झाले, त्यानंतर 22 जानेवारी 2001 रोजी या मालिकेतील शेवटचे जहाज INS मुंबई सुरू झाले.

Shivalik - class frigates-

- 6000- टन शिवालिक-क्लास (प्रोजेक्ट 17) फ्रिगेट्स ही स्टिलथ वैशिष्ट्यांसह भारतात डिझाईन केलेली आणि तयार केलेली पहिली युद्धनौका आहे.
- या बहु-भूमिका, मार्गदर्शित-क्षेपणास्त्र फ्रिगेट्सनी रडार स्वाक्षरी कमी केली आहे आणि 2010 पासून सेवेत प्रवेश केला आहे.
- या वर्गातील किमान तीनचे बांधकाम MDL येथे झाले आहे. वर्गाचे मुख्य जहाज २९ एप्रिल २०१० रोजी सुरू झाले.
- वर्गाचे शेवटचे जहाज, INS सह्याद्री, २७ मे २००५ रोजी प्रक्षेपित झाले आणि २१ जुलै २०१२ रोजी सुरू झाले.

Kolkata-class destroyers –

- कोलकाता-श्रेणीच्या जहाजे MDL मध्ये डिझाईन आणि बांधल्या जाणाऱ्या 7,400-टन श्रेणीतील मार्गदर्शित-क्षेपणास्त्र विनाशकांची पुढची पिढी आहे.
- ते स्टेल्थ वैशिष्ट्ये समाविष्ट करतात. ३० मार्च २००६ रोजी क्लासचे लीड वेसल्स लॉंच करण्यात आले.
- क्लासच्या किमान तीन जहाजांची योजना करण्यात आली होती. तिघेही सक्रिय सेवेत आहेत.

Submarines-

Shishumar-class submarine-

- शिशुमार-श्रेणीच्या पाणबुड्या या प्रकार 209 डिझेल-इलेक्ट्रिक पाणबुडीचा एक प्रकार आहे ज्याची रचना Howaldtswerke - Deutsche Werft यांनी केली आहे.
- एमडीएलमध्ये या वर्गाची दोन जहाजे बांधण्यात आली. भारतातील स्वदेशी बनावटीच्या या पहिल्या दोन पाणबुड्या होत्या.
- INS शाल्की 7 फेब्रुवारी 1992 रोजी आणि INS शांकुल 28 मे 1994 रोजी कार्यान्वित झाली.

Kalvari-class submarine-

- MDL DCNS सोबत तंत्रज्ञान-हस्तांतरण करारांतर्गत कलवरी वर्गाच्या सहा डिझेल-इलेक्ट्रिक पाणबुड्या बांधत आहे.
- INS कलवरी, या वर्गातील पहिले भारतीय पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी 14 डिसेंबर 2017 रोजी मुंबईतील नेव्हल डॉकयार्डमधून सुरू केली होती.